

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 4Sžfk/21/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7018200718
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 12. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Šabová
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2021:7018200718.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Benczovej a z členiek senátu Mgr. Kristíny Babiakovej a JUDr. Zuzany Šabovej, PhD. (sudkyňa spravodajkyňa) v právnej veci žalobkyne (sťažovateľka): O. W., A.: XX. X. XXXX, S. W. D. XX, XXX XX O., právne zast.: bodnarlegal s. r. o., advokátska kancelária so sídlom: Žriedlová 3, 040 01 Košice, IČO: 51 865 459, proti žalovanému: Finančné riaditeľstvo SR, so sídlom: Lazovná 63, 974 01 Banská Bystrica, o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného č. 101056196/2018 zo dňa 29. mája 2018, v konaní o kasačnej sťažnosti žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 8S/58/2018 zo dňa 5. decembra 2019, takto

rozhodol:

I. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 8S/58/2018 zo dňa 5. decembra 2019 mení tak, že rozhodnutie žalovaného č. 101056196/2018 zo dňa 29. mája 2018, ako aj rozhodnutie Daňového úradu Košice č.: 100522723/2018 zo dňa 9. marca 2018 zrušuje a vec vracia žalovanému na ďalšie konanie a rozhodnutie.

II. Žalobkyni priznáva právo na úplnú náhradu dôvodne vynaložených trov kasačného konania, ako aj na úplnú náhradu dôvodne vynaložených trov konania pred správnym súdom.

odôvodnenie:

Odôvodnenie

I.

Priebeh administratívneho konania a súdneho konania

1. Žalovaný vydal dňa 29. mája 2018 rozhodnutie č. 101056196/2018 (ďalej aj ako „napadnuté rozhodnutie“), ktorým potvrdil rozhodnutie Daňového úradu Košice (ďalej aj ako „správca dane“) č.: 100522723/2018 zo dňa 9. marca 2018 (ďalej aj ako „rozhodnutie správcu dane“) vydané podľa § 156 ods. 1 písm. a) zákona č. 563/2009 Z. z. o správe daní (Daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Daňový poriadok“), ktorým správca dane vyrubil žalobkyni úrok z omeškania v sume 223,20 EUR za nezaplatenie dane z pridanej hodnoty vyrubenej podaním daňového priznania za zdaňovacie obdobie 2. štvrťrok 2013 v ustanovenej lehote a v ustanovenej výške.

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia žalovaný poukázal na skutočnosť, že žalobkyňa podala dňa 25. júla 2013 daňové priznanie k dani z pridanej hodnoty za zdaňovacie obdobie 2. štvrťrok 2013, v ktorom vykázala podľa § 78 ods. 1 a ods. 2 zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o DPH“) daňovú povinnosť v sume 372,11 EUR, splatnú dňa 25. júla 2013. Žalobkyňa uvedený daňový nedoplatok nezaplatila a správca dane jej označeným rozhodnutím vyrubil úrok z omeškania v sume 223,20 EUR za nezaplatenie dane z pridanej hodnoty, ktorý vypočítal v zmysle zákona najdlhšie za štyri roky omeškania s platbou, t. j. ku dňu 25. júla 2017.

3. Žalobkyňa podala správnu žalobu, ktorou navrhla rozhodnutie správcu dane ako aj žalovaného zrušiť. V žalobe zdôraznila, že uznesením Okresného súdu Košice I, sp. zn.: 26OdK/31/2017 zo dňa 7. júla 2017 bol na majetok dlžníka - žalobkyne vyhlásený konkurz. Uznesenie o vyhlásení konkurzu bolo zverejnené v Obchodnom vestníku SR, v čiastke 136/2017 dňa 18. júla 2017.

4. Podľa žalobkyne, s ohľadom na ustanovenie § 166b ods. 1 písm. d) zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „ZKR“), došlo k vyhláseniu konkurzu na majetok žalobkyne a týmto dňom sa voči nej stali nevymáhateľné verejnoprávne peňažné sankcie, kde povinnosť, ktorá zakladá právo uplatniť alebo uložiť takúto pokutu alebo sankciu bola porušená pred rozhodujúcim dňom. Uvedené nepochybne napĺňa aj úrok z omeškania vyrubený napadnutým rozhodnutím, keďže úrok z omeškania ako taký je v Daňovom poriadku zaradený v § 156 medzi sankciami, a súčasne povinnosť, ktorá zakladá právo uplatniť alebo uložiť takúto pokutu alebo sankciu, bola porušená pred rozhodujúcim dňom, a to v zmysle rozhodnutia správcu dane ešte 25. júla 2013. Rozhodujúcim dňom v konkurze v nadväznosti na § 166a ods. 1 písm. a) ZKR je 1. júl 2017. Argumentácia žalovaného opomína fakt, že podľa § 84 ods. 1 písm. e) Daňového poriadku daňový nedoplatok zanikol dňom nasledujúcim po dni zániku práva vymáhať daňový nedoplatok.

5. Podľa žalobkyne vyrubenie neexistujúceho (zaniknutého) daňového nedoplatku nie je v súlade so zákonom, lebo podľa § 166e ods. 4 ZKR na nevymáhateľnosť pohľadávky voči dlžníkovi súd prihliadne aj bez námietky dlžníka. Orgán verejnej moci je povinný hľadiť na dlžníka vo vzťahu k pohľadávke, ktorá sa stala nevymáhateľná (§ 166b ZKR), ako by na neho hľadel, keby rozhodol o trvalom upustení od vymáhania pohľadávky.

6. Podľa ustanovenia § 166e ods. 2 ZKR sa oddĺžením pohľadávky, ktoré môžu byť uspokojené iba v konkurze alebo splátkovým kalendárom (§ 166a ZKR), bez ohľadu na to, či boli alebo neboli prihlásené, stávajú voči dlžníkovi nevymáhateľné. Vzhľadom na skutočnosť, že vyrubené úroky z omeškania vznikli na základe pohľadávky, ktorá je nevymáhateľná, nevymáhateľné je taktiež nutne aj príslušenstvo nevymáhateľnej pohľadávky.

7. Žalovaný vo svojom vyjadrení zotrval na dôvodoch, pre ktoré vydal napadnuté rozhodnutie. K námietke žalobkyne, že pohľadávka správcu dane je vylúčená z uspokojenia podľa § 166b ZKR žalovaný poukázal na príslušné ustanovenia Daňového poriadku (§ 2 písm. b) a písm. c), § 63 ods. 1, § 156 ods. 6 a ods. 8) z ktorých je zrejmé, že daňou sa rozumie aj úrok z omeškania, a teda jeho vyrubovanie je daňovým konaním. Vo štvrtjej časti ZKR sú upravené právne následky vyhlásenia konkurzu len v súvislosti s prebiehajúcimi súdnymi konaniami (§ 167e ZKR) a exekučnými a obdobnými vykonávacími konaniami (§ 167f ZKR). Podľa súčasnej platnej právnej úpravy sa úrok z omeškania vyrubuje obligatórne, to znamená, že nie je na úvahe správcu dane, či úrok z omeškania vyrubí, alebo nie.

8. Žalovaný v rámci svojej argumentácie poukázal na to, že ustanovenie § 84 ods. 1 písm. e) Daňového poriadku nadväzuje na ustanovenie § 85 ods. 4 Daňového poriadku, podľa ktorého právo na vymáhanie daňového nedoplatku zaniká po 20 rokoch po skončení kalendárneho roku, v ktorom daňový nedoplatok vznikol. Z uvedených ustanovení vyplýva, že nevymáhateľnosť v prípade oddĺženia podľa § 166b ZKR nie je možné zamieňať so zánikom práva vymáhať daňový nedoplatok podľa § 84 ods. 1 písm. e) Daňového poriadku.

9. V replike k vyjadreniu žalovaného žalobkyňa zotrvala na svojej argumentácii, pričom ďalej uviedla, zánik vymáhateľnosti nároku je univerzálna právna skutočnosť, ktorá má rovnaké účinky bez ohľadu na to, či nastala podľa ZKR alebo daňového poriadku. ZKR je vo vzťahu k Daňovému poriadku lex specialis, a teda jeho aplikácia má prednosť a za žiadnych okolností nemôžu účinky ním založené byť vnímané ako nedôležité pre daňové konanie. Žalobkyňa zároveň uviedla, že je irelevantné, kedy bol úrok z omeškania vyrubený, podstatnou na účely zániku vymáhateľnosti je len otázka času kedy bola porušená povinnosť, ktorá zakladá právo uplatniť alebo uložiť takúto pokutu alebo sankciu. V prípade žalobkyne k tomu došlo nepochybne pred rozhodujúcim dňom, a teda tento nárok sa voči nej považuje za nevymáhateľný.

10. Krajský súd v Košiciach (ďalej aj ako „správny súd“) rozsudkom č. k. 8S/58/2018 zo dňa 5. decembra 2019 podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „SSP“) žalobu zamietol.

11. V rozsudku správny súd skonštatoval, že uznesením Okresného súdu Košice I č. k. 26OdK/31/2017-25 zo dňa 7. júla 2017, zverejnenom v Obchodnom vestníku č. 136/2017 dňa 18. júla 2017, bol na majetok žalobkyne vyhlásený konkurz, ktorým bola žalobkyňa zbavená všetkých dlhov, ktoré môžu byť uspokojené iba v konkurze, v rozsahu, v akom nebudú uspokojené v konkurze.

12. Podľa názoru správneho súdu je pre toto konanie podstatné, že pohľadávka správcu dane voči žalobkyne, titulom úroku z omeškania z nezaplatenej dane z pridanej hodnoty, v čase jej oddĺženia ešte neexistovala, a teda nemohla byť uplatnená, ani posúdená ako pohľadávka vylúčená z uspokojenia podľa § 166b ods. 1 písm. d) ZKR. Správny súd skúmal, kedy došlo k vzniku pohľadávky žalovaného, pričom na prejednávanej vec aplikoval rozhodnutie Najvyššieho súdu SR vo veci sp. zn. 2Sž/77/2015. Podľa správneho súdu úrok z omeškania je sankčným úrokom (je sankciou) a nemožno ho považovať za príslušenstvo pohľadávky. Ako zákonom stanovený úrok nie je záväzkom akcesorickým.

13. Správny súd mal za to, že daňou sa rozumie aj úrok z omeškania a jeho vyrubenie je daňovým konaním upraveným v § 156 Daňového poriadku, prerušenie ktorého, resp. jeho zastavenie ako následok vyhlásenia konkurzu v štvrtej časti ZKR na rozdiel od súdneho (§ 167e ZKR), ako aj exekučného, prípadne iných obdobných vykonávacích konaní (§ 167f ZKR) upravené nie je. Podľa názoru správneho súdu na vec nemožno aplikovať ani ustanovenie § 84 ods. 1 písm. e) Daňového poriadku, ktoré rieši inú situáciu než tú, ktorá nastala v preskúmvanej veci, pretože v zmysle tohto ustanovenia daňový nedoplatok zanikne dňom nasledujúcim po dni zániku práva vymáhať daňový nedoplatok. V tejto veci však správny súd nezistil žiadne právne významné okolnosti, ktoré by eventuálne mohli mať za následok zánik práva vymáhať daňový nedoplatok.

14. Správny súd prijal záver, že peňažná sankcia vo forme kapitalizovaného úroku z omeškania pred rozhodujúcim dňom (v zmysle § 166a ods. 1 písm. a) ZKR týmto dňom bol 1. júl 2017) ako pohľadávka správcu dane neexistovala, pretože bola predpísaná až rozhodnutím správcu dane zo dňa 9. marca 2018 a stala sa splatnou uplynutím lehoty 15 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia (po jeho potvrdení napadnutým rozhodnutím), pričom konkurz na majetok žalobkyne bol ukončený zverejnením oznamu správkynke konkurznej podstaty dňa 19. septembra 2017.

II.

Argumentácia účastníkov v kasačnom konaní

15. Proti rozsudku správneho súdu podala v zákonnej lehote žalobkyňa (sťažovateľka) kasačnú sťažnosť podľa § 440 ods. 1 písm. f) a g) SSP a navrhla, aby kasačný súd zmenil napadnutý rozsudok tak, že zruší rozhodnutie žalovaného č. 101056196/2018 zo dňa 29. mája 2018 a rozhodnutie správcu dane č. 100522723/2018 zo dňa 9. marca 2018, alebo aby zrušil napadnutý rozsudok a vec vrátil správne mu súdu na ďalšie konanie.

16. Sťažovateľka naďalej považuje za nesprávny právny názor žalovaného, ktorý v rámci napadnutého rozhodnutia síce pripúšťa nevymáhateľnosť svojej pohľadávky v nadväznosti na vyhlásený konkurz žalobkyne, ale argumentuje tým, že jeho vyrubenie je obligatórne, bez ohľadu na jeho vymáhateľnosť. Uvedená argumentácia ale úplne opomína fakt, že podľa § 84 ods. 1 písm. e) Daňového poriadku daňový nedoplatok zanikol dňom nasledujúcim po dni zániku práva vymáhať daňový nedoplatok. Vyrubenie neexistujúceho (zaniknutého) daňového nedoplatku v tomto smere celkom zjavne nemôže byť v súlade so zákonom.

17. Podľa sťažovateľky zánik vymáhateľnosti nároku je univerzálna právna skutočnosť, ktorá má rovnaké účinky bez ohľadu na to, či nastala podľa ZKR alebo Daňového poriadku. ZKR je navyše vo vzťahu k Daňovému poriadku lex specialis, a teda jeho aplikácia má prednosť a za žiadnych okolností nemôžu účinky ním založené byť vnímané ako nedôležité pre daňové konanie.

18. Samotný ZKR jednoznačne uvádza, že nevymáhateľné sú všetky verejnoprávne peňažné sankcie, kde povinnosť, ktorá zakladá právo uplatniť alebo uložiť takúto pokutu alebo sankciu bola porušená pred rozhodujúcim dňom. Je teda irelevantné, kedy bol úrok z omeškania vyrubený, podstatnou na účely zániku vymáhateľnosti je len otázka času kedy bola porušená povinnosť, ktorá zakladá právo uplatniť alebo uložiť takúto pokutu alebo sankciu. Správca dane bol teda podľa ZKR povinný hľadiť na žalobkyňu vo vzťahu k pohľadávke, ktorá sa stala nevymáhateľná, ako by na ňu hľadel, keby rozhodol o trvalom upustení od vymáhania pohľadávky.

19. Sťažovateľka v rámci svojej argumentácie poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo dňa 21. augusta 2018, sp. zn. 1 Sžfk 11/2016. Zároveň uvádza, že ratio legis ZKR je nesporne také, že oddĺžením má dôjsť k úplnému zbaveniu dlhov dlžníka a tento viac nemá byť zaťažovaný svojimi dlhmi z obdobia pred vyhlásením konkurzu. Prístup, kedy sa verejnoprávnym inštitúciám ako sú napr. správcovia dane umožňuje, aby po skončení konkurzného konania vyrubovali sankcie za nezaplatenie dane splatnej aj niekoľko rokov pred vyhlásením konkurzu, nepochybne obchádza zákon (ZKR) a neúmerne zaťažuje dlžníkov, ktorí mali byť zbavení všetkých svojich dlhov s výnimkami stanovenými jedine v § 166c ZKR. Ad absurdum, pri akceptácii výkladu žalovaného a správneho súdu by správcovi dane nič nebránilo vyrubovať takýto úrok z omeškania aj opakovane, keďže samotná porušovaná povinnosť (úhrada dane) splnená stále nie je a ani nebude vzhľadom na ukončené konkurzné konanie. Takto by sa sťažovateľka ocitla v pasci sankcií správcu dane a bola by v konečnom dôsledku nútená uhradiť aj samotnú daň (povinnosť úhrady jej v dôsledku konkurzu zanikla), a to len v záujme toho, aby jej naďalej nebol vyrubovaný úrok z omeškania spojený s jej neuhradením.

20. Žalovaný vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti zotrval na svojej argumentácii, ktorú uviedol v konaní pred správnym súdom a zároveň mal za to, že námietky sťažovateľky uvedené v žalobe a v kasačnej sťažnosti nie je možné akceptovať, nakoľko sú neopodstatnené a navrhol, aby kasačný súd kasačnú sťažnosť zamietol ako nedôvodnú.

III.

Posúdenie kasačného súdu

21. Dňa 1. januára 2021 nadobudla účinnosť novela Ústavy Slovenskej republiky, ústavný zákon č. 422/2020 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa Ústava Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. v znení neskorších predpisov, ktorou bol zriadený Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (čl. 143 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). K 1. augustu 2021 prevzal Najvyšší správny súd Slovenskej republiky kasačnú agendu správneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v správnom súdnictve, vrátane prerokúvanej veci (čl. 154g ods. 4, 5 a 6 Ústavy v spojení s § 101e ods. 1 a 2 a § 8a ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov). V súlade s rozvrhom práce Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky na rok 2021 bola prerokúvaná vec pridelená náhodným výberom na rozhodnutie senátu 3 S a bola v kasačnom konaní vedená pod pôvodnou spisovou značkou.

22. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (§ 438 ods. 2 SSP) po tom, čo zistil, že kasačná sťažnosť bola podaná riadne a včas (§ 443 SSP a § 444 SSP), oprávnenou osobou (§ 442 SSP), smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustná (§ 439 SSP), má predpísané náležitosti (§ 445 ods. 1 SSP a § 57 SSP), preskúmal napadnutý rozsudok z dôvodov a v rozsahu uvedenom v podanej kasačnej sťažnosti (§ 440 SSP, § 441 SSP a § 453 SSP) a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť je dôvodná.

23. Spornou právnou otázkou, ktorú kasačný súd posudzoval bolo, či daňový nedoplatok na úroku z omeškania je nevymáhateľnou pohľadávkou podľa IV. časti ZKR, ak bol vyrubený po oddĺžení a vyhlásení konkurzu za porušenie povinností, ktoré nastalo pred rozhodným dňom (§ 166a ods. 1 písm. a) ZKR).

24. Vo vzťahu k nastolenej otázke kasačný súd, stotožňujúc sa s právnym názorom sťažovateľky, poukazuje na skutočnosť, že po vyhlásení konkurzu, resp. oddĺženia fyzickej osoby je správca dane povinný postupovať podľa osobitného zákona - ZKR (§ 158 ods. 5 Daňového poriadku). Všeobecná úprava obsiahnutá v Daňovom poriadku tak jednak z titulu dôsledného uplatňovania princípu lex

specialis derogat legi generali a jednak na základe explicitného znenia dotknutého ustanovenia ustupuje do úzadia v prospech uplatňovania zásad a postupov podľa ZKR.

25. Ustanovenie § 166b ods. 1 písm. d) ZKR dáva jasnú odpoveď na otázku týkajúcu sa (ne)vymáhateľnosti úroku z omeškania v spojení s porušením daňovej povinnosti pred oddĺžením fyzickej osoby a vyhlásenia konkurzu. Podľa tohto sa za nevymáhateľné voči dlžníkovi po oddĺžení považujú „zmluvné pokuty a iné súkromnoprávne alebo verejnoprávne peňažné sankcie, kde povinnosť, ktorá zakladá právo uplatniť alebo uložiť takúto pokutu alebo sankciu, bola porušená pred rozhodujúcim dňom.“

26. Kasačný súd má za nespochybniteľné, že úrok z omeškania vyrubovaný podľa § 156 ods. 1 Daňového poriadku má v daňovom konaní povahu verejnoprávnej peňažnej sankcie, čo vyplýva aj z jeho systematického začlenenia v V. časti Daňového poriadku s názvom „Zodpovednosť za porušenie povinností“, v ustanoveniach vymedzených rubrikou „Sankcie“. Z dôvodu tejto sankčnej a akcesorickej povahy spadá do rozsahu uvedených v § 166b ods. 1 písm. d) ZKR, ktoré sa, v závislosti odo dňa porušenia povinnosti zakladajúcej právo jeho vyrubenia, stanú po oddĺžení nevymáhateľné (viď rozhodnutie Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8 Sžfk 29/2021 zo dňa 24. novembra 2021).

27. Na rozdiel od správneho súdu však kasačný súd pri aplikácii predmetného ustanovenia nepovažuje za podstatné, kedy samotná pohľadávka (úrok z omeškania) vzniká. Nevymáhateľnosť pohľadávky podľa § 166b ods. 1 písm. d) ZKR sa podľa názoru kasačného súdu (rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Sžfk 17/2020 zo dňa 25. mája 2021, bod 28) „týka všetkých sankcií (teda aj v budúcnosti uložených), pretože rozhodujúce je len to, kedy došlo k porušeniu právnej povinnosti zakladajúcej právo(moc) uplatniť či uložiť pokutu alebo inú sankciu. Ak k porušeniu, teda deliktu v širokom zmysle slova, došlo pred rozhodujúcim dňom, takáto pokuta alebo sankcia je nevymáhateľná. Tým sa zabezpečuje jeden z cieľov oddĺženia, teda robí sa za minulosťou dlžníka „hrubá čiara“ a umožňuje sa mu začať odznova bez toho, aby bolo možné od neho vymáhať „staré dlhy“ pochádzajúce z obdobia pred oddĺžením. Limity tohto postupu sú ustanovené v § 166c (nedotknuté pohľadávky), § 166f (zrušenie oddĺženia pre nepoctivý zámer) a § 166h ZKR (odporovateľné právne úkony). Keďže úrok z omeškania sa nedá subsumovať pod žiadnu výnimku podľa § 166c ZKR, je nutné dospieť k záveru, že aj úrok z omeškania za nezaplatenie splatnej dane v čase jej splatnosti pred rozhodujúcim dňom je nevymáhateľný.“ Obdobne právny názor potvrdil aj Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v rozhodnutí sp. zn. 8 Sžfk 29/2021 zo dňa 24. novembra 2021.

28. S uvedenou otázkou súvisí aj problém posúdenia povahy rozhodnutia o vyrubení úrokov z omeškania. V tejto súvislosti kasačný súd odkazuje na rozhodnutie veľkého senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Vs 3/2020 zo dňa 27. januára 2021, ktoré zjednotilo rozhodovaciu činnosť súdov v súvislosti s otázkou, či rozhodnutie správca dane o vyrubení úrokov z omeškania má konštitutívnu alebo deklaratórnu povahu. Veľký senát judikoval, že úrok z omeškania je potrebné považovať za pohľadávku vznikajúcu priamo zo zákona (bod 41 a 42 rozhodnutia veľkého senátu), rozhodnutie o jeho vyrubení nemá konštitutívnu, ale deklaratórnu povahu (bod 43 a 44 rozhodnutia veľkého senátu) a aj nevyrubené úroky z omeškania je podľa názoru veľkého senátu možné prihlásiť do konkurzu (bod 40 a 42 rozhodnutia veľkého senátu).

29. Hoci veľký senát posudzoval problematiku úrokov z omeškania v súvislosti s reštrukturalizáciou, jeho úvahy sú do značnej miery aplikovateľné aj pre oddĺženie podľa IV. časti zákona o konkurze (v inej veci sťažovateľa rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8 Sžfk 34/2021 zo dňa 26. júna 2021, bod 14 - 16; ale aj rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8 Sžfk 52/2021 zo dňa 6. júla 2021, sp. zn. 8 Sžfk 46/2021 zo dňa 30. júna 2021, sp. zn. 5 Sžfk 3/2021 zo dňa 30. júna 2021 a iné).

30. Preto pokiaľ správny súd, žalovaný a správca dane bez ďalšieho vychádzali z toho, že vyrubovaný úrok z omeškania nie je nevymáhateľnou pohľadávkou a odmietli na prípad sťažovateľky aplikovať § 166b ods. 1 písm. d) ZKR z dôvodov, ktoré už boli kasačným súdom spochybnené vyššie, vychádzali z nesprávneho právneho posúdenia veci.

31. Pre úplnosť kasačný súd dodáva, že nevymáhateľnosť pohľadávky - úroku z omeškania úzko súvisí aj s otázkou možnosti jeho vyrubenia podľa § 156 ods. 1 písm. a) Daňového poriadku. Kasačný súd vo svojej rozhodovacej činnosti, opierajúc sa o osobitný charakter úroku z omeškania, účel oddĺženia a následky nevymáhateľnosti pohľadávok podľa § 166b ods. 1 písm. d) ZKR (upravené v § 166e ods. 4 ZKR), už uviedol (rozhodnutie Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8 Sžfk 29/2021 zo dňa 24. novembra 2021), že „nevymáhateľnosť úroku z omeškania (po oddĺžení) ako pohľadávky podľa § 166b ods. 1 písm. d) v spojení s § 166e ods. 4 zákona o konkurze spôsobuje aj nemožnosť jeho vyrubenia podľa § 156 ods. 1 Daňového poriadku počas trvania účinkov oddĺženia.“

IV. Záver

32. Sumarizujúc vyššie uvedené skutočnosti kasačný súd v medziach kasačných námietok sťažovateľky zistil, že napadnutý rozsudok správneho súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 440 ods. 1 písm. g) SSP), rovnakou vadou (nezákonnosťou) podľa zistení kasačného súdu trpí aj napadnuté rozhodnutie v spojení s rozhodnutím správcu dane (§ 191 ods. 1 písm. c) SSP). Keďže správny súd žalobu zamietol, kasačný súd postupom podľa § 462 ods. 2 v spojení s § 191 ods. 1 písm. c) SSP zmenil napadnutý rozsudok správneho súdu tak, že zrušil rozhodnutie žalovaného ako aj správcu dane a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie.

33. V ďalšom konaní správca dane zohľadní prezentovaný právny názor a bude postupovať primeraným procesným spôsobom. Žalovaný a správca dane sú viazaní vyjadreným právnym názorom kasačného súdu (§ 469 SSP).

34. O nároku na náhradu trov konania rozhodol kasačný súd podľa § 467 ods. 2 v spojení s § 167 ods. 1 SSP tak, že plne úspešnej žalobkyni priznal nárok na úplnú náhradu trov kasačného konania, ako aj trov konania pred správnym súdom (§ 175 ods. 1 SSP). O výške náhrady trov konania rozhodne správny súd po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 175 ods. 2 SSP).

35. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho správneho súdu SR pomerom hlasov 3:0 (§ 463 SSP v spojení s § 139 ods. 4 SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.